

همه برایم عزیزند

عبد... مقدمی! بیکاری هم بد دردی است، مخصوصاً وقتی بیکار مذکور چهار تا سفر خارجی هم رفته باشد. خلاصه این طوری می شود که طرف همان طور که تخمه می شکند و پوستش را روی زمین می ریزد، ساعت ها درباره تمیزی شهرهای خارجی صحبت می کند. حالا از همین عزیز دل خواهش کن که یک شب زباله های تو و خشکش را تفکیک کند. توی چشم هایت زل می زند و می گوید: «من بین زباله های خودم فرق نمی گذارم. همه شان برایم عزیزند!» دیگر مگر می توانی به جنابشان بگویی که همین تفکیک زباله می تواند باعث باز یافت کلی از آشغال ها بشود و در نهایت موجب آلودگی کمتر محیط زیست خواهد شد. باز همان طور که تخمه می شکند و پوستش را روی زمین می ریزد، می گوید: «محیط زیست؟! بابایی خیال، از کی این قدر سوسول

زباله هایی که نمی بینیم

اگر اهل سفر، آن هم از نوع زمینی باشید، وقتی در مسیر بزرگراه مشهد-باغچه راندگی می کنید، حتما در بخشی از مسیر متوجه بوهای ناخوشایند شده اید. بویی که شامه شمارا تحریک کرده است به سایت دفن زباله و مدیریت پسماند شهر مشهد مربوط می شود که روزانه تا ۲ تن زباله و پسماند من و شما را در خود می بلعد. حجمی باور نکردنی که به مقیاس ۸۵۰ گرم برای هر شهروند کمی بیش از دو برابر استاندارد جهانی است، در مناسبت ها و ایام پر مسافر شهرمان تادو برابر دیگر نیز افزایش می یابد. این اعداد و آمار با کمی بالا و پایین در دیگر کلان شهرهای کشور و جهان نیز وجود دارد تا جایی که تولید، تبادل و باز یافت زباله به خودی خود در بعضی کشورها آن چنان رونق اقتصادی ایجاد کرده است که برخی محققان و کارآفرینان معتقدند کلید راهی از معضل زباله های شهری (غیر درمانی و پساب ها) تغییر در نگاه است. به عبارت دیگر، شهروندان و شهرها باید بدانند که زباله در نگاه آن هاست و نه در آن چیزی که به آن می نگرند.

● نیازمند راهکار

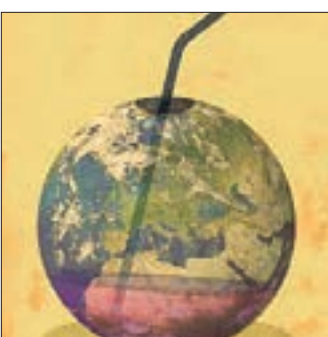
برای نمونه در سیدنی، پارچه و منسوجات، بیشترین حجم زباله و دور ریختنی ها را به خود اختصاص می دهند. اکنون جمعی از پژوهشگران استرالیایی در حال تجزیه و ترکیب این پارچه ها، کاغذ ها و پلاستیک ها به مواد اولیه خود برای تولید کف پوش، تایل های سقفی و عایق های صوتی دیوارها هستند. در مشهد نیز اکنون مدت هاست شرکت های دانش بنیان در حال فراوری لاستیک های فرسوده برای تولید کف پوش های زمین بازی کودکان در پارک ها هستند. اما جهان می داند که با سرعت فزاینده تولید زباله، نیازمند راهکارها و راهبردهای اساسی تر برای مبارزه با بر چالش پسماند هاست. سلسله اقدامات حوزه مدیریت پسماند به شیوه رایج در جهان از ۵ گام پیروی می کند که به ترتیب از بدترین گزینه به بهترین عبارت انداز: «دفن زمینی زباله ها»، «بازیابی انرژی حاصل از زباله ها»، «استفاده از زباله و پسماند ها برای تولید مواد جدید»، «استفاده مکرر از مواد» و سرانجام «کاهش تولید زباله» به عنوان بهترین اقدام اتحادیه اروپا در سال های اخیر، قوانین جاه طلبانه ای در خصوص زباله و باز یافت به تصویب رسانده است که از جمله آن ها می توان به حذف استفاده از دفن زمینی برای زباله های قابل باز یافت و تعهد کشورهای عضو برای کاهش ۳۰ درصدی پسماند های غذایی تا سال ۲۰۲۵ اشاره کرد. با چنین رویکردی در ادامه نگاهی می اندازیم به چشم انداز این طرح تا سال ۲۰۲۵ و آنچه جهان در تعامل با پسماند ها باید منتظر آن باشد.

● تفکر غیر خطی

لندن به عنوان شعار گروه های طرفدار محیط زیست بدل شده است، اشاره می کنیم؛ «زباله، دور ریختنی نیست، بلکه یک کالای ارزشمند است» و فهم و عملیاتی سازی این شعار در وهله اول، وظیفه شرکت ها و کارخانه های تولیدی است. تا سال ۲۰۲۵ شرکت های مدیریت پسماند دیگر مجاز به دفن یا سوزاندن زباله ها به شکل امروزی نیستند و به صنعت عظیم تر «باز فراوری» مواد باید پیوندند. در این صنعت، وظیفه اصلی اعضا پس از جمع آوری زباله ها، بازگرداندن مواد ارزشمند به چرخه تولید است. البته تولید کنندگان و طراحان نیز باید در فرایندهای خود بازیگری کنند. آن ها باید بدانند که محصولات و کالاهای تولیدی امروز آنان، مواد خام و اولیه محصولات آینده خواهد بود. در چنین حالتی است که محصولات با کیفیت بیشتر برای ماندگاری بهتر، تعمیرات راحت تر و در پایان باز فراوری ساده تر تولید می شوند.

● اقناع مصرف کنندگان

سوی دیگر معادله زباله و مدیریت پسماند بدون تردید به عسادات و رفتار های مصرف کنندگان کالاها و تولیدات می رسد. از امروز تا سال ۲۰۲۵ در اتحادیه اروپا تلاش می شود رویکرد نگاه شهروندان به مسئله زباله تغییر پیدا کند. امروزه در سراسر جهان زباله های تولیدی روزانه به سطل های زباله سرازیر می شود و این موضوع یعنی مصرف کنندگان نیز باید آگاه شوند. در این زمینه یکی از راهبردها استفاده از فناوری برای هوشمند سازی فرایند مصرف مواد غذایی است تا مصرف کنندگان به آسانی

پسماند تولیدی خود، هزینه بیشتری بپردازند. در سوئول، پایتخت کره جنوبی، ترکیبی از سطل های زباله هوشمند و کارت های شهروندی این امکان فراهم کرده است که شهروندان پس از ریختن زباله و با توجه به وزن آن، قبض هزینه را دریافت می کنند و به این ترتیب برای پرداخت هزینه کمتر، به کاهش دور ریختنی ها کمک می کنند.

کیمیاگری کنید

درباره تفکیک زباله که حکم طلای کثیف را دارد

ملیحه ابراهیمی یزدی - نمی توان مدعی شد که در کل دنیا روزانه شاهد افزایش تولید زباله هستیم. بد نیست بدانید در کشوری چون آلمان فقط هفته ای دو مرتبه خودرو حمل زباله به سطح معابر شهری می رود و زباله را جمع می کند؛ این در حالی است که در کشور ما در برخی مناطق شهری روزی دو بار این کار انجام می شود. تفاوت آلمان با کشور ما در این است که مردم آن کشور خودجوش پای کار آمده اند و با وظایف شهروندی خود آگاه هستند؛ حال آنکه در کشور ما هنوز ساده ترین اتفاق یعنی تفکیک زباله از مبدأ صورت نمی گیرد. کافی است یک نگاه به آمار و ارقام مرتبط با بحث تولید زباله و باز یافت آن و اثرات و عواقب آن در کشور بیاندازیم تا بیش از پیش از اهمیت جایگاه باز یافت و مسائل مرتبطی مثل تفکیک زباله آگاه شویم. اقدامات کوچکی که اگر توسط هر فرد رقم بخورد می تواند اتفاق های بزرگ و با ارزشی را رقم بزند.

